

Η ΝΕΑ Σκηνή του 'Εθνικού Θεάτρου παρουσιάζει δύο αντιπροσωπευτικά μονόπρακτα της δραματολογικής παραγωγής του μεγάλου Σουηδοῦ συγγραφέα 'Λουγκουστ Στρίντμπεργκ. Ο Α. Στρίντμπεργκ σ' ό,τι κι άν έγραψε μετάφερε τὰ προσωπικά του — συχνά σπαρακτικά — βιώματα.

Ο υποκειμελισμός αυτός έδωσε μιὰ νέα ώθηση στὸ δυτικό μὰ και παγκόσμιο θέατρο και όσον άφορὰ τὴ θεματολογία και όσον άφορὰ τὴν τεχντροπία. Δέν είναι τυχαίο πὸ οί μελετητές θεατρολόγοι συνδέουν τὸ θέατρο τοῦ Πιραντέλλο με τὸν Στρίντμπεργκ. Κι ούτε είναι άτυχο τὸ συμπέρασμα ὅτι τὰ έργα πὸν έγραψε μετὰ τὸ 50 του χρόνια, με διαταραγμένη τὴν ψυχική του λειτουργία, προαναγγέλλουν τὸ θέατρο τοῦ «Παρόλογου».

Η «Μητρική στοργή» (στὴν παράσταση παίζεται μετὰ ἀπὸ τὴ «Σονάτα τῶν φαντασμάτων») ανήκει στὴ νατουραλιστική περίοδο τῆς δραματολογίας τοῦ συγγραφέα. 'Οστόσο κι ἐδῶ ὁ ρεαλισμός δέν έπακτείνεται σὲ λεπτομέρειες τῶν χαρακτήρων. Έχει ἕνα χαρακτηριστικό. 'Όπως και σ' άλλα έργα του, τὸ ἴδιο κι ἐδῶ, ὁ μισογυνισμός τοῦ Στρίντμπεργκ κρύβει μιὰ τραγικά συγκινητική ανάγκη γιὰ τὴν ἀγνὴ γυναικεία — μητρική στοργή, πὸν τοῦ ἴδιου τοῦ έλειψε. Η δική του πικρὴ εμπειρία τὸν έξωθεῖ νὰ σκιαγραφεῖ γυναῖκες — τρωκτικά, τέρατα υποκρισίας και βολιότητας.

Η «Σονάτα τῶν φαντασμάτων»

ΚΡΙΤΙΚΗ ΘΕΑΤΡΟΥ

«Η συνάτα τῶν φαντασμάτων»
καὶ «Η μητρική στοργή»
τοῦ Στρίντμπεργκ
στὴ Νέα Σκηνή
τοῦ 'Εθνικοῦ Θεάτρου

THE GYMNASIUM

Σονάτα τῶν συνειδήσεων

ανήκει στὴ δεύτερη περίοδό του, μετὰ τὴν κρίση τῆς πρέλλας του. Είναι ἕνα ἔργο διυπόστατο. Αποτελεῖ μιὰ αὐσώπητη κοινωνική κριτική, προερχόμενη ἀπὸ μιὸ διάνοια. Η κοιτική αὐτὴ ὥστόσο διαβλάται μέσα στὴν ὀδυμένη φαντασία και τὴν ψυχική παράνοια τοῦ Στρίντμπεργκ. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι συγκλονιστικό και πολύπτυχο. Η κοινωνική κοιτική γί-

νεται τὸ φόντο. Σὲ πρῶτο πλάνο περνά ἡ ψυχική και πνευματική διαπάλη τοῦ ἴδιου τοῦ συγγραφέα με τὴν κοινωνία και με τὰ βιώματά του. Αὐτὴ ἡ διαπάλη του περι- κλείει ταυτόχρονα τὴν πρέλλα τῆς λογικῆς και τὴ λογική τῆς πρέλλας. Η «Σονάτα τῶν φαντασμάτων» εἶναι μιὰ πένθημη συνάντηση προσώπων πὸν πέρασαν ἀπὸ τὴ ζωὴ τοῦ συγγραφέα, σὲ μιὰ ὥρα

Ο Α. Καλλιέργης και ἡ 'Ολ' Τουργιάκη στὴ «Σονάτα τῶν φαντασμάτων».

αὐτογνωσίας και ἀλληλοσποκάλυψης. Έξαγνισμός δέν ὑπάρχει. Τὴ βασική, ναυτική ἀτυμοφορία τῆς ἀποκώλυσης τῶν συνειδήσεων μὲ μονάχα φωτεινὴ ἀγτίδα — κι αὐτὴ ὥστόσο μελαγχολική — τὴ δια- πικρὰ. Εἶναι ἡ ἀγνότητα τοῦ σπουδαστῆ, πὸν μ' αὐτὴ προσδιο- ρίζει τὴ νεότητά του ὁ συγγρα- φέας.

Τὸ ἴδιον περιβάλλον τῆς «Σο-

νάτας» ἀποδίδεται ἀπὸ τὸν συγ- γραφέα με συμβολικό ἱμπρεσσιονισμό. Τὸ κτίριο πὸν κινεῖ τὰ ζωντανά — κατὰ φαντάσματά του εἶναι ὁ δικός του βεβαλῶδης φαν- κός λαβύρινθος.

Η σκηνοθεσία τοῦ 'Αλέξη Σολομοῦ και ἡ διδασκαλία του στοὺς ἡθοιοὺς μεταφέρει ἐλὸ τὸ συμβολικὸ κλίμα και τὸν ὀδυμένο ψυχισμό τῶν προσώπων τῆς «Σο- νάτας». Οἱ διακριτικὰ γκριτσέσκε φιγούρες, ἐξισορροπημένες με τὴ συγκεκριμένη ρομαντική παρου- σία τοῦ σπουδαστῆ ὑπηρετοῦν τὸ πνῆμα τοῦ συγγραφέα. Απὸ τὴν ἐπιμελημένη ὑποκριση ὁλων τῶν ἡθοιοῶν ἰδιαίτερα ξεχωρίζει ἡ δυ- ναμική και πολυδιάστατη ἐρμη- νεία τοῦ Α. Καλλιέργη στὸ Γίσο. Απὸ τίς καλύτερες ἐπίσης ἀπο- δόσεις εἶναι τοῦ Α. Ἀντωνόπου- λου και τῆς Ο. Τουργιάκη.

Στὴ «Μητρική στοργή», μονό- πρακτο — με καθαρὸ νατουραλιστι- κο ὕφος, δέν ἔχουμε ἀπὸ ποιὸ ὑπαιτιότητα — τοῦ σκηνοθέτη ἡ τῶν ἡθοιοῶν 'Ελ. Ζαφειρίου και Τζ. Γαουμπή — δόθηκε ἐπίσης μιὰ καλοσχηματισμένη θέβαια ἀπό- κρυψη γκριτσέσκου. Ἀντίθετα, οἱ Β. Μπουτόφη και Μ. Σκούλτζου, με ἀλήθεια δραματική και ἐξωτε- ρική ἀπλότητα ἐπλάσαν τοὺς ρό- λους τους, ἐναρμονισμένες ἐστὶ με τὸ ἀπαιτούμενο ἐδῶ ὑποκριτικό ὕφος.

Τὰ κοστούμια και τὰ σκηναὶ τῆς Α. Ζαίμη εἶναι καλοίσθητα και λειτουργικά και στὰ δύο μο- νόπρακτα. Η μετάφραση τῶν Γ. Οἰκονομίδη στὴ «Σονάτα» και τοῦ Ι. Χριστόδη στὴ «Μητρική στορ- γή», έδωσε ἕνα στρωτὸ θεατρικὸ λόγο.